

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Małgorzata Gierszon

SSN Michał Laskowski

w sprawie **M. B.**

skazanego z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 22 listopada 2023 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania

zakończonych wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z dnia 16 października 2020 r., sygn. akt II AKa 34/20,

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 28 października 2019 r., sygn. akt IV K 74/16,

postanowił:

1. oddalić wniosek;

2. kosztami postępowania wznowieniowego obciążyć skazanego.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z dnia 28 października 2019 r., sygn. IV K 74/16, uznał M. B. za winnego popełnienia wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r. w zw. z art. 4 § 1 k.k. za które wymierzył mu karę 2 lat pozbawienia wolności. Wykonanie tej kary na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. warunkowo zawiesił na pięcioletni okres próby, na

podstawie art. 73 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. oddając oskarżonego pod dozór kuratora w okresie próby. Zwolnił oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych.

Po rozpoznaniu apelacji prokuratora oraz obrońcy oskarżonego Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 16 października 2020 r., sygn. akt II AKa 34/20, zmienił wyrok Sądu I instancji wobec M. B. w ten sposób, że uchylił orzeczenia o warunkowym zawieszeniu wykonania kary i oddania oskarżonego pod dozór kuratora oraz zasądził od oskarżonego wydatki za postępowanie przed Sądem I instancji, w części jego dotyczącej. W pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymał w mocy i rozstrzygnął o kosztach postępowania odwoławczego.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wnieśli osobnymi pismami obrońcy wtedy już skazanego M. B., jednak nie doprowadziła ona do wzruszenia wyroku, bowiem Sąd Najwyższy oddalił ją jako oczywiście bezzasadną postanowieniem z dnia 19 marca 2021 r., sygn. akt IV KK 73/21.

Pismem datowanym 14 sierpnia 2023 r. obrońca M. B., powołując się na art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. i art. 544 § 1 k.p.k., wniósł o wznowienie postępowania wobec tego skazanego oraz o „1. zmianę wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 października 2020 r., sygn. akt II AKa 34/20 i uniewinnienie M. B. od zarzucanego mu czynu, ewentualnie 2. uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach”. W uzasadnieniu autor wniosku podkreślił, że „skazanie M. B. na bezwzględną karę pozbawienia wolności 2 lat zostało oparte na dowodach wskazujących na jego udział w oszustwie w sytuacji gdy de facto został zmanipulowany przez jednego ze współoskarżonych”. Przedstawił okoliczności mające wykazać prawdziwość tej tezy i przekonywał, że w istocie to M. B. padł ofiarą przestępstwa ze strony innej osoby, mianowicie M. R. (nie był on objęty aktem oskarżenia), który wprowadził go w błąd „co do możliwości wywiązania się z umowy ubezpieczenia na życie z funduszem inwestycyjnym działając wspólnie i w porozumieniu z K. T.” (skazanym tym samym wyrokiem co M. B.). Nadto twierdził, że „w świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie sposób uznać, by działania oskarżonego M. B. były objęte zamiarem bezpośrednim, sposób działania, a mianowicie jedynie podpisywanie wniosków przy jednoczesnym braku udziału w poszukiwaniu klientów, a także brak

bezpośredniego kontaktu z nimi, nie wyczerpuje znamion podmiotowych przestępstwa oszustwa”.

Do wniosku obrońca załączył pismo datowane 10 maja 2022 r., zawiadamiające Prokuraturę Rejonową K. o podejrzeniu popełnienia przez M. R. przestępstwa z art. 286 k.k.

Autor wniosku został wezwany do udzielenia w terminie 7 dni informacji, jaką decyzję podjął prokurator po złożeniu wspomnianego pisma, wezwanie to odebrał w dniu 8 listopada 2023 r., jednak do dnia posiedzenia Sąd Najwyższy nie otrzymał żądanej informacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przedmiotowy wniosek nie zasługuje na uwzględnienie, trudno przy tym nie zauważyć, że jego treść świadczy o nienależytym zapoznaniu się przez obrońcę z przepisami regulującymi instytucję wznowienia postępowania. Jak wyżej nadmieniono, jako podstawę wznowienia autor wniosku powołał art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., który nakazuje takie postąpienie, jeżeli w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia. Z kolei najwyraźniej niedostrzeżony przez obrońcę art. 541 § 1 pkt 1 k.p.k. stanowi, że czyn, o którym mowa w art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k., musi być ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie takie nie może zapaść z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3 – 11 k.p.k. lub w art. 22 k.p.k. W takim razie nie ulega wątpliwości, że samo złożenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa nie wpisuje się w powołaną we wniosku podstawę wznowieniową. Niezależnie od tego trzeba zauważyć, że z pisma skierowanego do Prokuratury wynika, że jego autor sygnalizuje zaistnienie nie przestępstwa, którego dopuszczono się „w związku z postępowaniem”, ale przestępstwa, które z tym postępowaniem związku nie miało, choćby dlatego, że z okoliczności przytoczonych przez obrońcę wynika, że miało zostać popełnione przed wszczęciem postępowania karnego wobec M. B. Wypada też wyrazić zdziwienie, że chociaż zachowanie M. R. niewątpliwie było znane M.B., z uzasadnienia wyroku Sądu I instancji nie wynika, że skazany w swoich wyjaśnieniach nawiązał do jego osoby. Wątek sygnalizujący określone zachowanie

M. R. nie pojawił się też w apelacji, ani w kasacji wniesionej przez obrońców skazanego.

Mniejsze znaczenie ma fakt, że nie bacząc na treść art. 547 § 2 i 3 k.p.k., obrońca postulował zmianę wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach, chociaż Sąd wznowieniowy w razie zaistnienia ku temu powodów uchyla zaskarżone orzeczenie, nadto uniewinnienie skazanego nie byłoby możliwe bez uchylenia także wyroku Sądu I instancji. Celowe będzie też odnotować, że wydanie wyroku uniewinniającego wchodzi w grę, gdy wznowienie postępowania nastąpiło na podstawie z art. 540 § 1 pkt 2 k.p.k. (*propter nova*), do której obrońca się nie odwołał [zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 9 grudnia 2009 r., IV KO 103/09; z dnia 8 marca 2013 r., III KO 83/12; także D. Świecki w: D. Świecki (red.), Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany, LEX/el. 2023, teza 8 do art. 547; J. Matras w: K. Dudka (red.), Kodeks postępowania karnego. Komentarz, wyd. III, WKP 2023, teza 3 do art. 547].

W powołanej we wniosku podstawie wznowienia postępowania nie mieści się również twierdzenie obrońcy, że uznane prawomocnym wyrokiem za przestępcze działanie M. B. nie wyczerpuje znamion podmiotowych oszustwa. Jest to równoznaczne z kwestionowaniem poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych, jednak gołosłownym, skoro nie zostały powołane nowe fakty lub dowody wskazujące na niesłuszność wyroku.

Z tych powodów Sąd Najwyższy oddalił wniosek, co zgodnie z art. 639 k.p.k. skutkowało obciążeniem skazanego kosztami postępowania wznowieniowego.

[J.J.]

[ms]

